

EGYENLŐSÉG.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, V. kerület, Széchenyi-utca 10.

- a hová minden küldemény intézendő.

TÁRSADALMI HETILAP.

SZERKESZTI

BOGDÁNYI MÓR.

Előfizetési feltételek:

Egész évre házhoz küldve. 8 frt

Félévre 4 „

Negyedévre 2 „

Egyes szám ára 16 kr.

A z E g y e n l ő s é g m e g j e l e n i k m i n d e n v a s á r n a p .

Egy komoly szó.

Egy volt kongresszusi képviselőtől vettük a következő sorokat, melyeket egyelőre minden megjegyzés nélkül közlünk. A levél így hangzik:

Tekintetes szerkesztő ur! Az Egyenlőség 64. számában „A teendők” cím alatt megjelent cikk, bár elismerem, hogy lényegében hiven tolmácsolta a magyar zsidóság többségének óhajait, sokat nélkülözött, a mit benne találni kívántam volna. A cikk foglalkozik a kérdéssel: vajon fennforog-e annak szükségége, hogy felekezeti ügyeinket egyszer végre rendezzük, avagy tovább is tengődjünk abban az állapotban, mely nemcsak dehonesztáló, hanem elleneinknek is hatalmas fegyvert nyújt az antiszemita agitáció terjesztésére? E kérdésekre csak egy helyes választ lehet adni, és e választ az említett cikk meg is adta. De én más is vártam a cikk írójától. Vártam azt, hogy rámutat azokra az eszközökre, melyekkel e visszasságoknak véget vetni lehetne. Igaz ugyan, hogy a cikkben egy újabb „egyetemes gyűlés” összehívásáról is volt szó, de e felvilágosítást én részemről kielégítőnek nem tartom.

Ebben az alakban a kérdést megoldani alig lehet. Mert hiszen, ha ismét ugyanazokon az alapokon jönne létre egy kongresszus, akkor megint csak ugyanazokat az eredményeket mutatná fel, mint az első.

És ilyen eredményekért valóban kár volna választási mozgalmakat felidézni és az egész ország figyelmét ismét ránk irányítani. Én nagyon jól tudom, hogy az 1868. kongresszus határozmányai teljesen megfelelnek a magyar zsidó felekezet szükségleteinek és ha e szabványok törvénybe iktattattak volna, ma már nem kellene gondoskodni a községi és egyéb visszalyok és visszasságok megszüntetéséről. De ez nem történt, daczára, hogy mi a képviselőházban sürgettük. Ezek után kérdelem: ki nyújt nekünk garanciát arra, hogy az újabb kongresszus alkotásait nem fogja-e hasonló sors érni? Nem volna-e czélszerűbb odahatni, hogy az első kongresszus határozatai törvényerővel elláttassanak? Ennek elérésével mint egy varázsütéssel megszűnné egy egész légiója a perpatvaroknak, mely most a vallás- és közoktatásügyi miniszterium jogszárainak annyi munkát ad és annyi kellemetlenséget okoz.

Egy újabb gyülekezet összehívása csak az esetben válnék czélszerűbbé, ha az orthodox és neolog elemeket csakugyan átlengené ama békülékeny szellem, melyre a többször említett cikkben utalás történt. Mert tény az, hogy közös egyetértés mellett a lefolyt tizenöt év újabb tapasztalatait nagyon előnyösen lehetne érvényesíteni úgy, hogy mind a két fél teljes megelégedettséggel tekinthetne vissza művére.

Vannak ugyan, kik minden lépést, mely ez irányban tervezetik, perhorreskálnak és inkább a status

quot akarják fentartani, mintsem a zsidóságot a lethargiából felrázni. De ezek elfeledik, hogy e lethargia, e laisser faire politika soká többé nem tarthatja magát. A cselekvés égető szükségé fog válni nem sokára, és ha a tespedés lélekölő nyugalmát önkényt elhagyni nem akarjuk, majd támadnak olyan tényezők, melyek erőszakosan fognak a cselekvés terére rántani. Csakhogy akkor már nem leszünk többé urai a saját akaratunknak, hanem rabszolgái egy kényszerhelyzetnek.

Az országgyűlés egy ideig ki sem fogy a zsidó kérdésekből. Alig fog lecsendesülni a házassági törvény fölött támadt zaj, már is gondoskodva van egy újabb „zsidó kérdésről”. Ott vannak a zugiskolák, a borsodmegyei kérvény, az anyakönyvi ügy s többéféle. E kérdések tárgyalásánál, mint illetékes helyről tudom, szőnyegre kerül a zsidó felekezet autonómia-kérdése és ezzel kapcsolatban a zsidó hitközségek szervezeti ügye is.

A miniszterium el lehet készülvé a leghevesebb támadásokra, de el lehet készülvé a magyar zsidóság is azokra a súlyos szemrehányásokra, melyekkel illetni fogják, hogy eddig a felekezeti ügyeinek szabályozását czélzó intézkedéseket a kormánytól nem követelte és hogy egyáltalában mindent elmulasztott, ami autonómiajának biztosítására vezetett volna.

Mindezeket tartoztam elmondani, nehogy tovább is ringassuk magunkat abban a téves hitben, hogy „legjobb nem holygatni a dolgot”. A lustaság eme bölcs axiomáját állandóan és örökké hangoztatni nem lehet. Egy ideig kibuvó gyanánt alkalmazható ugyan, de mikor ideje lejárt, annál nagyobb vehemenciával kopogtatnak a semmitemvés megrökönyödött deszkafalán a kor igényei, a melyek elől aztán elzárkozni többé nem lehet. Jó lesz ezt megfontolni, mielőtt késő lesz és cselekedni idejekorán.

*

Politikai jux.

A főrendiházban a zsidók és keresztények közti házasságról szóló törvényjavaslat megbukott. Mi okozta bukását, kik buktatták meg? Ez az első kérdés, melyre válaszolnunk kell. Megbukatta a reakció szelleme, mely a magyar főrendiházat átlengi és megbuktatta a politikai frivolitás, mely az emberiség legszentebb eszméivel is csak úgy játszik, mint a zöld asztal mellett a kártyával. A politikai élet eme két jelensége csak látszólag különbözik egymástól. E két irányzat között az ellentét csak külső. Van egy közös vonásuk, van egy fonal, mely őket egyesíti, és e vonás és ez a fonal: a közös érdek.

Az egyik a másikat támogatja; az egyik agitált, a másik szavazott.

Azok táborában, kik a törvényjavaslat ellen szóltak, kétféle hangot hallottunk. Az egyik a középkor sötét világnézetének adott kifejezést, a másik pedig az utcái kravallokból gyönyörködő hecczelés visszhangja volt. Verhovay szelleme és a Függetlenség stíljé vörös tonalként vonult végig az ellenzék egy részének érvelésén; ugyanaz a démon, a mely a csócselékkel a nemzeti kaszinó palotájának ablakait betöretette és tagjait „frakkos bandának” gúnyolta.

Ez a hang az, a mely minden hazafiui keblét mély fájdalommal tölt el.

A házassági törvény sorsával, őszintén megvallva, nagyon keveset törődünk. Nem elleneztek ugyan, mert miként többször kifejtettük, haladást jelent a felekezeti türelmetlenségből való kibontakozásra, de miután soha semmiben sem vagyunk barátai a félrendszabályoknak, valami nagy lelkesedéssel nem fogadtuk. Ezt ismételnünk kellett már azért is, nehogy antiszemita körökben azt higgyék, hogy a törvényjavaslat bukása a magyar zsidóságot érzékenyen sújtotta. A mit fájlalunk, az csupán az a politikai könnyelműség, mely a legkomolyabb kérdéseket is jux tárgyává alacsonyítja és nem riad vissza olyan eszközök használatától sem, melyeket tudvalevőleg csak a bujtogatás szokott forgatni.

Az antiszemitizmus diadalt lát a főrendiház keddi szavazásának kimenetelében, pedig hát nem igen mondható diadalnak, mert ha hallottunk is beszédeket, melyek bátran a legörjögőbb antiszemita szájába is illenek, a vitának még sem volt antiszemita jellege. Ellenkezőleg, egy-két antiszemita szónoklat kivételével sem a püspökök, sem a világi főurak ajkairól nem hangzott el egy szó sem, mely az antiszemitizmus malmára hajtotta volna a vizet. Hiszen Samassa érsek és Keglevich István gróf elég határozottan és a legélesebb kifejezésekkel ítélték el a mozgalmat, mely a polgári békét feldulni akarja. A százkilencz ellenzéki szavazat között nagyon kevesen szavaztak azokból az ind-

okokból, melyek Istóczyt készítették a törvényjavaslat elleni állásfoglalásra. A többiek, miként említettük, részint reakzionárius hajlamaikból kifolyólag, részint pedig merő juxból szavaztak javaslatbuktató „nemmel.”

A törvényjavaslat sorsa kétségessé vált. Visszaküldik a főrendiház elé újabb szavazás végett, de ki tudja, nem szövetkeznek-e ismét azok az elemek, melyek először megbuktatták. A magyar zsidóság a törvényjavaslat bukását nem tekinti ellenséges demonstrációnak, ép úgy, mint nem tekinti elfogadását a zsidó felekezet speciális vivmányának. Az állampolgárok jogegyenlőségének folyománya ez, nem pedig valami különös kedvezmény egyik vagy másik osztály vagy felekezet részére.

Meglehet, hogy az a körülmény, miszerint zsidó körökben a törvényjavaslat iránt ellenzéki hangulatot nem tapasztaltak, arra a hamis feltevésre adott indokot, hogy a törvényjavaslat a zsidó érdekeknek kedvez. Hát hiszen az igaz, hogy belenyugodtunk, hogy nem igen akadt köztünk, az orthodox zsidókat is beleértve, aki az új házassági törvényt, miként a káth. klerus, elkárhoztatta volna. De e megnyugvásban nem a teljes elégedettség, hanem csak az a tudat nyilvánult, hogy e törvényjavaslat legalább véget vet egy olyan állapotnak, mely kulturális államban tarthatatlan.

Tévednek tehát, akik a törvényjavaslat bukását az antiszemitizmus győzelmeként hirdetik. Nem az antiszemitizmus harcolt ellene, és nem is zsidó érdekű ügy volt, mely az ostrom tárgyát képezte, hanem a szabadelvűség egy szerény kísérlete a politikai és társadalmi visszaesés megakadályozására.

Nem mint zsidók, hanem mint a szabadelvűség őszinte hívei sajnáljuk, hogy ez a politikai jux olyan jól sikerült.

Dr. G.

TÁRGYA.

Zsidó magyarok.

— Az Egyenlőség tárczája. —

Mezei Ernő országgyűlési képviselő nov. 23.-án a magyar képviselőházban tartott nagyszabású beszédében többek közt ezeket mondá:

„Most azt kérdezem a t. képviselő uraktól, akik a semitizmust teszik összes okoskodásaik alfájává és omegájává, honnét veszik a bizonyosságot arra, hogy a Magyarországon lakó zsidók semiták-e? (Közbekialtás: Tapasztalásból!) Ezt merem kétségbe vonni. Pozitív adatokkal fogok szolgálni. Disraeli, a ki rendesen nagyon szeret értekezni a semitafaj szuperioritásáról, arisztokratikus népjellegéről, azt állítja lord Bentinckről írt művében, hogy semiták alatt nem érti a zsidókat egyáltalán, mert a valódi semiták, a palaestínai zsidók iva-dékai, csak azok, a kik a Középtenger-melléki országokban szélédtek el, ellenben a keleti államokban lakó zsidókat sarmata származásuaknak tartja. Hogy ebben van valami alap, ezt bizonyította Renán Ernő egy nem régen megjelent értekezésével, melyben azt mondta: nevetséges egyáltalán a zsidókat ethnografiai és faji egységnek tekinteni. Bizonyítja, hogy szittyá törzsek vették fel a zsidó vallást, hogy Krimában számos erről tanuskodó emlék létezik, és kivált, hogy az annyira utált longyel zsidók inkább szláv származásuak, és a nagy különbség köztük és más szláv fajok között nagyon természetesen megmagyarázható az életmód és vallás különbsége által, úgy mint az számos más népnél is tapasztalható Ázsiában.”

A képviselőház feszült figyelem közt hallgatói végig

szavakat és mikor az ülés végén a képviselők hazafelé siettek, többen e beszéd benyomásától alig tudván szabadulni, a hallottakat a t. házon kívül is élénk vita tárgyává tették. Ekkor hallottam egy „tudós” hírében álló honatyától a következő nyilatkozatot: „Bizony igaza van — monda a tudós — ennek a Mezeinek, hanem hát mégis jobban szerettem volna hallani egy „szakembertől.”

Hogy valaki, a ki nem épen czéhbéli tudós, hanem „csak” alapos tudományu, éles szellemű és mély gondolkozásu publicista, hirdethet-e olyan igazságokat, melyek a szaktudósok sok évi kutatásainak eredményei szoktak lenni, a fölött itt vitatkozni nincs szándékom. Célom csak az, hogy annak az igen t. képviselő urnak figyelmét egy szakférfiura irányítsam, a ki hazánkban talán első sorban hivatva van azon kérdések fölött döntő véleményt mondani, melyeket Mezei Ernő az említett beszédben szabatos zsurnalisztikai rövideggel megoldott.

E szakférfiú Vámbéry Ármin tanár, a ki a múlt héten a „Magyar kereskedők” csarnokában előadást tartott, melyben a »nemzet és nemzetiségek» fogalmait fejtegetve, ugyanazon eredményekre jutott, mint Mezei Ernő, hogy t. i. a magyar zsidók nem semiták és hogy a mai magyar nemzet ősei közül vajmi kevesen »uszták át tömlőn a Volgát”, vagyis Szalay szavait variálva: Alig van ananász, mely azelőtt hagyma nem lett volna.

Vámbéry ez állítást a következő adatokkal illusztrálta. „A mai európai népek — úgymond Vámbéry — megannyi válfajok; a francia, spanyol, angol nemzetek nincsenek ezer évesek. Németország keleti felét nem teuton vérből származott nép lakja; Treitschliké és Virchov, Trsta (Drezda) és Berlina (Berlin) alárlják a szláv eredetet; viszont a 60 mil-

Miért bukott meg?

Budapest, december 14. Tekintetes szerkesztő ur! A zsidók és keresztények közti házasságról szóló törvényjavaslat a főrendiházban történt bukásának egy kis históriája van, mely annál érdekesebb, mert sajtószerűen illusztrálja azokat az indokokat, melyek gyakran nagyfontosságú politikai vagy társadalmi eseményeknek eldöntésére befolyást gyakorolnak. A világtörténelemben nem egy esetet találunk annak a sarkalatos igazságnak bebizonyítására, miszerint a legesekelebb dolgokból is világrendítő események fejlődhetnek. A ki a főrendiház keddi szavazásának színpadi titkait ismeri, bizonyára tudni fogja, hogy a szóban forgó törvényjavaslat bukása olyan esélynek a műve, melyre komoly államférfiak nem is gondolhatnak. Egy csekélység, melynek a politikához semmi köze, szóval a kártya szeszélye volt a törvényjavaslat bukatója. Nem tréfa, hanem tény, igazi, eltagadhatatlan tény. Elmondom, hogyan történt: Egy erdélyi fiatal földbirtokos feljött a fővárosba és miután otthon mindig azt hallotta, hogy az ur csak a kaszinótagnál kezdődik, elment a hatvani-utcai palotába, a hol olyan előzékenyen fogadták, hogy később esténként ellátogatott oda. Egy szép napon a fiatal földbirtokos csak azon veszi észre magát, hogy bugyillárisa üres. Nagy összegekre játszott s ez üritette ki zsebeit. Mit lehetett tennie? Csak nem hagyhatja ott hirtelen a kaszinó szép termeit? Mit szólna a világ? Nem maradt egyéb hátra, mint hogy tovább játszott, de miután a veszteséget készpénzzel nem fedezhette, hát fizetett váltókkal.

De a szerencse sehogy se akart kedvezni játéknak. A váltókat is elveszté. Aztán következett a »beváltás ideje«. A fiatal gavallér zavarba jött, mert fizetési hajlama megvolt ugyan, csak a pénz hiányzott. Megcselekedte tehát azt, amit ilyen körülmények közt nem kaszinói halandók is cselekedni szoktak: hitelezőtől egy kis halasztást kért. Erre aztán nagy zene-bona támadt abban a bizonyos hatvani-utcai palotában. Többen kizárni akarták, mások meg nem látván az adós eljárásában olyan tény, mely őt diszkvalifikálná, maradása mellett szavaztak.

líonyi orosz népben több a finn, tatár, varág sat. mint a szláv elem. Az se mind török, ki a nagy turbánt viseli, mert az az 50,000 seldsuk harcász a 14. századtól a 16-ik századig csak úgy szaporodhatott tizenöt millióra, hogy tömérdek örmény, persa, arab, héber elemet asszimilált, nem lévén megkötve semmiféle nemzetiségi törvény által.

De leginkább a zsidókról szokták azt hinni, hogy nem keveredtek össze más elemekkel. Minden zsidóra rámondják, hogy se mita, Pedig az európai zsidókban egy csepp semita jelleg sincs.

Kevés európai tudós látott annyi sokféle zsidót, mint ő (Vámbéry), aki sűrűn érintkezett zsidókkal Közép-Ázsiától egész Nyugat-Európa széléig. És azt tapasztalta, hogy az európai zsidók teljesen elütnek az ázsiai zsidóktól. Ez utóbbiak egymás közt szintén nagy eltérést mutatnak. Így nevezetesen szorosan meg kell különböztetnünk a syriai és palaestini zsidót a perzsa és középázsiai zsidótól. A syriai, noha a zsidóság régi fészkeiben lakik, az ősi típus jellegéből aránylag legkevésébbet tartott meg; lényegesen eltűnt az őt környező druz, maronita, malekita és arab szomszédaitól és nem viseli magán a mai nap ismert sémi típusnak bélyegét.

A perzsa zsidóknál több nyomára akadunk az eredeti fajjellegnek; sokkal közelebb állnak a közép-ázsiai beduinhoz, a sémi faj ezen ősi típusához, mint a nyugatázsiai zsidók. Cyrus korában kerültek Perzsiába; a Sassanidák alatt Susába és Persepolisba jutottak. Bokharában és Samarkandban ma is 14,000 zsidó lakik, a kiknek ősei az első fogság idején vették el hazájukból.

A mi az európai zsidókat illeti, értekező is egyetért Renánnal, hogy az éghajlat, társadalmi szokások s a táplálkozás

Tisza Kálmán szintén az utóbbiakhoz csatlakozván, a kaszinónak ez ügyben tartott közgyűlésén az erdélyinek pártját fogta és keresztülvitte, hogy az ellenkező nézetek leszavaztattak. A fiatal földbirtokos kaszinói tagnak tovább is megmaradt, minek folytán több mágnás a körből kilépett, boszút forralva Tisza Kálmán miniszterelnök ur ellen, a kinek az ügynek az erdélyire kedvező eldöntéséből az oroszánrészt jutott.

A megtorlás ideje csakhamar bekövetkezett. A zsidók és keresztények közti házassági törvényjavaslat volt az alkalom Tisza Kálmán miniszter uralmára éreztetni, hogy nem lehet büntetlenül a kaszinó tagjaival dacolni. A fiatalabb mágnások egész sora, kiknek különben legkisebb gondjuk a politika, a kaszinói eset folytán Tisza ellen felbőszülve eljöttek ellene szavazni, hogy visszaadják neki a kölcsönt.

Ha a törvényjavaslat másodszor kerül a főrendiház elé, biztosíthatom, hogy keresztülmegy.

Mert azt a többséget, mely most ellene szavazott, azt nem vezérelte elvi meggyőződés, hanem a miniszterelnök ellen táplált személyes ellenszenv, mely egy kis hecczet akart.

Hát megtörtént és most már többé nem haragusznak egymásra. Ha ma-holnap ismét a főrendek asztalára kerül a törvényjavaslat, fele se jelenik meg azoknak az oppozicionális »szellemeknek«, melyek kedden a bukásnál közreműködtek.

A tanulság pedig ebből az, hogy nálunk gyakran törvényjavaslatok sorsa is a kártyától függ, mert ha a mi erdélyi földbirtokosunk a kártyán el nem veszi pénzét, ha nem játszik »hozomra«, nem kért volna kaszinói váltóhitelezőtől halasztást, a méltóságos hitelezők nem akarták volna kizárni s így Tisza Kálmánnak sem lett volna alkalma a prolongációt kérő adós védelmére kelni és ezzel a kaszinó haragját magára vonni.

Ha az a bizonyos kártya-adósság idején megfizettetik, hát ma a kérdéses törvényjavaslat talán már szentesítve is van. Így azonban győzött a vitában olyan sokat emlegetett »erkölcsiség szempontja« és a törvényjavaslatot visszavetették.

Igy csinálnak mostan történelmet.

Amicus.

nagyon átalakították a régi sémi fajt. A lengyel zsidókat tartják a faj legtöbbszörösebb képviselőinek, mert — fürtöcskéket viselnek. Pedig ez a felfogás aligha alapos. Valószínű, hogy kazar zsidók vették Lengyelországba.

Volt a kazaroknak egy türelmes, okos fejedelmük; az maga elé hívott egy híres rabbinust, egy konstantinápolyi keresztényt és egy bagdadi mohamedánt; felhívta őket, hogy vitatkozzanak a vallásról. A mohamedán és a keresztény igen hevesen tűztek össze; majdnem hajba kaptak; a szegény zsidó csendes maradt.

— Ez nem buzgólkodik olyan nagyon — mondá ekkor a »barbár« fejedelelem — bizonyára az ő vallása az igaz.

És ismeretes, hogy a kazar nép nagy része négy századon át zsidó vallású volt.

Innét kerülhet ki az európai zsidók jó része és ezért ez a kifejezés »antiszemitizmus« megfelelő lehet Ázsiában, de itt Európában nyelvi, ethnografiai szempontból egészen téves felfogáson alapszik.

Ethnikai nemzetekről és nemzetiségekről ma egyáltalán nem lehet szó és azért méltó büszkeséggel vallhatja magát magyarnak az a honpolgár is, a kinek atyja német vagy tót volt.

Ethnikailag véve kik tekinthetik magukat magyaroknak? Azok, akiknek ősei megjárták az Ob és Jenisei közti ősi hazát, Lebediát és Atelkuzut? Hányan lehettek, akik ezt a nagy utat Álmos elődeivel megtették? A történet az ily vándornépekről igen tulzott adatokat jegyzett fel. Így pl. a mongol invázió szászokról beszél Clio. Pedig a mongol történetírók szerint Dsingis khán azon hadteste, mely Batu és Kaida alatt Lieguitzig száguldott, 10,000 főnél többet nem igen számlált.

Igen és nem.

A következőkben közöljük azok névsorát, kik a házassági törvényjavaslat mellett és ellene szavaztak.

Mellette, azaz igenel szavaztak: Országzászlósok: Bánffy Miklós gr. főpohárnokmester, Erdődy István gr. főlovászmester, id. Vay Miklós br. koronaőr, Szilágy József koronaőr. Főispánok: Darvas Imre Abauj-Torna, Zeyk Károly Alsó-Fehér, Tabajdy Károly Arad és Krassó-Szörény, Sándor Béla Bács-Bodrog, Perczel Miklós Baranya, Mailáth István Bars megye, Döry József báró Bihar, Vay Béla báró Borsod, Bethlen András gróf Brassó, Mikó Bálint Csik, Rónay Lajos Csongrád, Bánffy Loltán br. Maros-Torda, Horváth Mihály Fogaras, Fáy Gusztáv Gömör-Kis-Hont, Degenfeld József gr. Hajdu, Pótsa József Háromszék, Beöthy Lajos Heves, Majthényi László br. Hont, Pogány Ignác Hunyad, Beniczky Ferencz Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Bethlen Gábor gr. Kis- és Nagy-Küküllő, Eszterházy Kálmán gr. Kolozs, Zuber József Komárom, Miske Imre br. Mosony, Gyürky Abrahám gr. Nyitra, Berchtold László gr. Nyitra, Eszterházy István gr. Pozsony, Mattyasovszky Tamás Sáros, Jankovics László Somogy, Graef József Szabolcs, Domahidy Ferencz Szatmár, Brennerberg Mór Széchenyi, Ormós Zsigmond Temes, Hertelendy József Torontál, Kubicza Pál Trencsén, Dániel Gábor Udvarhely megye, Török Napoleon gróf Ung megye, Glavina Lajos Zalamegye, Molnár István, Zemplén megye, Radvánszky Béla báró Zólyom megye. Hercegek: Batthyány Ödön herceg. Grófok: Andrássy Aladár, Andrássy Gyula, Batthyány László, Bethlen József, Bissingen Nándor, Csáky Gyula, Csáky Jenő, Csáky Vidor, Erdődy György ifj., Hugonnay Béla, Keglevich István, Korniss Emil, Lónyay Menyhért id., Lónyay Béla, Nemes Vincze, Pálffy János, Pallavicini Ede őrgr., Pejacevich János ifj., Pejacevich Mark, Széchenyi Ferencz, Széchenyi Jenő, Teleky J. Bárok: Ambrózy Gyula, Ambrózy Lajos id., Barkóczy Ferencz, Döry Lajos, Edelsheim-Gyulai Lipót, Eötvös Loránd, Fehérvári Géza, Fiáth Miklós, Földváry Lajos, Földváry Sándor, Huszár Károly, Kemény Endre, Liphay Béla, Mesznil Viktor, Nyáry Jenő, Orezy Andor, Orezy B., Podmaniczky Ármin, Podmaniczky Elemér, Podmaniczky Géza, Podmaniczky László, Podmaniczky Levente, Pongrácz Vincze, Radvánszky Géza, Radvánszky János, Révay Gyula, Rózner Ervin, Rudnyánszky Béla, Rudnyánszky József, Simonyi Lajos, Splényi Béla, Splényi Pál, Vay Miklós ifjabb, Vay Sándor, Vay Elemér, Ugron Lázár.

Nemmel szavaztak: Főpapok: Simor János bibornok, hercegprímás és esztergomi érsek, Haynald Lajos bibornok, kalocsai érsek, Samassa József egri érsek, Vancsa János gyulafehérvári görög kath. érsek, Császka György szepesi püspök, Dulánszky Nándor pécsi püspök, Ipolyi Arnold besztercebányai püspök, Lönhardt Ferencz erdélyi püspök, Kovács Zsigmond veszprémi püspök, Pauer János székesfehérvári püspök, Schlauch Lőrincz szatmári püspök, Schuster Konstantin kassai püspök, Szabó János szamosújvári gör. kath. püspök, Vályi János eperjesi püspök, Zalka János győri püspök, Hidassy Kornéli szombathelyi püspök, Danielik János választott prisinai püspök, Heiller Károly biduai címzetes püspök, Krajcsik sarditai címzetes püspök, Lengyel Miklós dulcignói címzetes püspök, br. Hornig Károly választott scardonai püspök, Mayer István stagni címz. püspök, Szájbély Henrik vovadrai címz. püspök, Schmotzer Ignác bácsi címz. püspök, Virter Bertalan novii címz. püspök, Kruesz Krizosztom pannonhalmi főapát, Kaczinovszky Viktor jászói főpap és prépost. Országzászlósok: Cziráky János gróf, tárnokmester, Szapáry Géza gróf főudvarmester. Főispánok: Szapáry István gróf Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun, Eszterházy Pál herceg Sopron. Grófok: Almássy Kálmán, ifj., Almássy Tasziló, Apponyi György, Apponyi Lajos, Apponyi Géza, Batthyány Elemér, Batthyány Iván, Batthyány József, Bánffy György, Berchtold Rikhard, Brunszvik Géza, Csekönics Endre, Cziráky János, ifj., Desseffy Alajos, Desseffy Béla, Desseffy Dénes, Esterházy László id., Esterházy László ifj., Eszterházy Miklós ifj., Eszterházy Mihály, Esterházy Ferencz ifj., Esterházy Jenő, Esterházy Mór ifj., Festetics Leo, Festetics Tasziló, Forgács Antal ifj., Forgács Hunyady Inre, Károlyi Gyula, Károlyi István, Kinsky Dezső, Pálffy István, Pálffy Daun Lipót Nándor, ifj. Pongrácz Ágoston, Pongrácz Károly, Szapáry Iván, Széchenyi Kálmán, Széchenyi Antal, Szirmay György, Szapáry Antal, Sztáray János, Török László, Wenckheim Géza, Wenckheim Frigyes, Wenckheim Károly, Wilczek Henrik, ifj. Zichy Gábor, Zichy Géza, Zichy Henrik, Zichy János id., Zichy János ifj., Zichy Imre, Zichy István, Zichy Nep. János, Zichy Nándor, Zichy Pál, Zichy Sándor, Zichy Tivadar, Zichy-Ferraris Bódog, Zichy-Ferraris Lajos, Zichy-Ferraris Manó. Bárok: Andreánsky Gábor, Barkóczy Sándor, Horeczky Ferencz, Jeszenszky Sándor, Jósika Kálmán, Laffert Antal, Orezy Elek, Rédl Béla, Révay Ferencz, Vay Dénes, Vecsey Sándor, Walterskirchen Ernő, Wenckheim József.

Xerxes seregei se rugtak milliókra, mint a görögök állították. A félelemnek kell az ilyen auxesiseket betudni.

A magyarok is, akik Árpáddal bejöttek, legfeljebb két százezren lehettek. És ezek is nagy ideig nomád életet éltek. Rabolva barangolták be Európát. Ez akkor így volt szokás.

A turkománok a rablást ma is mesterségnek tekintik. Itt említi Vámbéry, hogy egy ízben találkozott egy turkománnal, ki előtt tömérdek rabolt portéka hevert. Szemrehányásokat tett neki. A turkomán rá nézett:

— Hát a ti országokban szegény rabolni? szolt csodálkozva.

A magyar rablócsapatok egész Spanyolországig száguldtak és Abdurrahman kordovai khalifa testőrei közé is szegődtek egyes magyar vitézek. A kik visszajöttek, hoztak magukkal Nyugat-Európából tömérdek foglyot. Ez könnyű volt, mert ő, Vámbéry is látott akárhányszor egyes turkománokat, a kik 18—20 persa foglyot hajtottak maguk előtt.

Igy népesedett be Pannonia. És erre szükség volt, mert Nagy Karoly egyik titkára megírta, hogy „Pannoniában néha napokig, sőt hetekig járt, míg lakót talált.” És a magyar faj nemesak hogy benépesítette, de civilizálta is a földet, melyet elfoglalt. A keresztények „barbár”-oknak mondták e fajt, pedig ha másféle is, de civilizációja volt. Barbároknak mondták például a törököket is, noha Soliman szultán, aki Magyarországra jött, legműveltebb fejedelme volt Európának; mindig négy történetíró járt vele és a mint Budára jött, első teendője volt négy magyar tudóst elhivatni és elmondatni magának Magyarország történetét. (Ezt a történetet le is fordította törökre és e könyvet Vámbéry 1858-ban megtalálta Konstantinápolyban; elhozta az akadémiának.)

A magyarok is ilyen »barbárok« voltak; a kazaroktól, perzsáktól sok finom műveltséget sajátítottak el, sokat tanulhattak el a hirtedt »barbár« Tamerlantól, aki verseket irt és Nyugat-Ázsiából 12.000 művészt és mesterembert vitt hazájába.

De a magyar faj, mely műveltebb volt az általa meghódított pannoniai népeknél, nagy érdemet szerzett az által is, hogy mint minden nomád nép szabadságszerető volt és ez mindig egy fényes tulajdonsága volt, melylyel példát adott Európának, úgy hogy az angolok után a magyar nép volt Európában mindig a legszabadabb.

Ez volt az a vonzerő, mely a magyarokat győzelemre segítette; ez eredményezte azt, hogy a maroknyi magyar faj nem enyészett el, de asszimilált számos idegen elemet és nucleusa lett egy hatalmas politikai magyar nemzetnek.

Ethnikailag ez a nemzet alig létezik; válfaj a magyar nép és ez az oka annak is, hogy az ősi magyar típus, melyet oly ijesztőnek ecseteltek a vezérkori német krónikások, teljesen átalakult és egy későbbi német krónikás azt írhatta, hogy: „Schene Leib er fand in Ungern ich”. És e magyar nemzethez egyenlő joggal tartozik eredeti különbsége nélkül, akit születés, nevelés, érzület azzá tesz.

Mindezeknél fogva talán mégis indokolt a zsidó magyarok azon figyelmeztetése, hogy hát mégsem vagyunk olyan idegenek ebben az országban és hogy ép annyi joggal nevezhetjük magunkat magyaroknak, mint bármely más polgára e hazának.

Dr. M. S.

Már ez is száka.

Pozsony, decz. 12. A minap az antiszemitizmus egyik szennylapjában kritikai megjegyzéseket olvastam a közoktatásügyi miniszterium által a képviselőház elé terjesztett tizenkettedik jelentésről, mely az 1881/2. és az 1882/3. tanévekre vonatkozik.

Az antiszemita szennylap különös figyelemre méltatja a zsidókat, illetve a zsidó tanulókat és a következő összeállítást közli: Vallás szerint: róm. kath. tanuló 1.064.821; gör. kath. 237.322; görög keleti 284.204; helv. hitv. 322.495; ágost hitv. 185.983; unitárius 9.409; zsidó 111.153 járt az elemi népiskolákba.

A középiskolákban: róm. kath. 16.856; gör. kath. 1.662; gör. keleti 1.954; helvét hitv. 5.406; ágostai 4.173; unitárius 305 és zsidó 7520.

A budapesti tudományos egyetemre beiratkozott 1882/83. évben átlag 3088 hallgató. Ezek közül római kath. 1285; gör. kath. 69; görög keleti 99; helv. hitv. 417; ágostai 342; unitárius 10 és zsidó 926.

A kir. József műegyetemen a hallgatók száma az 1882/83. tanévben átlag 539. Ezekből: róm. kath. 223; görög kath. 4; görög keleti 8; helvét hitv. 35; ágostai 60; unitárius —; zsidó 208.

Ez összeállításból arra a következtetésre jut, hogy a zsidók az iskolákat előzönlük, hogy a zsidó tanulók aránytalanul szaporodnak, szóval hogy a zsidók állítólag, »most már a szellemi téren is uralkodni akarnak, úgy miként már a kereskedelmet tényleg ők monopolizálják.«

Van az izgatásnak sokféle neme, de egy sem olyan hitvány, mint az, mely a legszebb tulajdonságot is megtagadja, hogy csufot üzzön belőle. A zsidóknak az a tulajdonsága, hogy gyermekeiket a legnagyobb erőfeszítés árán is iskoláztatják, szintén szákat képez szemükben. Ez a tény, mely egy szép virtusát szokta képezni, a zsidóknál hiba. Hát mit csináljon a zsidó? Ha nem küldi gyermekeit iskolába, akkor az antiszemita szájhősök azt mondják, hogy a zsidó nem akar magyarosodni, elszigetelni akarja magát és visszavonul a ghetói világnézet mögé; ha ellenben taníttatja gyermekeit, akkor azt mondják, hogy előzönlí az iskolákat. Ha a kereskedelmi pályára készített elő gyermekeit, akkor a zsidó a kereskedelmet monopolizálni akarja, és ha egyetemre küldi őket, akkor meg a keresztényeket akarja leszorítani a közpályákról. Hát mit kezdjen, mit tanuljon, mit csináljon a zsidó?

Ha a magyar zsidóság ilyen antiszemita bujtogatókra hallgatna, akkor e hazában egyéb teendőjük sem volna, mint keserves munka és takarékoság árán szerzett vagyonukat egyszerűen az antiszemita uraknak a legnagyobb devoczióval átengedni és aztán fogni a vándorbotot és elmenni messze, nagyon messze, hogy ők itthon kényelmesen mulathassanak.

De hiába izgatnak. Az által, hogy az antiszemitaoknak most nem tetszik, hogy a magyar zsidók gyermekeiket taníttatják, nem fogják megváltoztatni a zsidóknak művelődési hajlamait, melyek olyan régiak, mint ez a faj maga. A magyar zsidóság lépést fog tartani a kor igényeivel és fiatalságát a társadalomnak és a hazának egyaránt fogja nevelni.

R. L.

Verhovay még nem ül.

A képviselőház e héten tárgyalta a mentelmi bizottság Verhovayra vonatkozó indítványát és egyhangulag elhatározta Verhovaynak a fenyítő törvényszéknek való kiadatását. De ez alkalom sem mult el botránnyal. Verhovay nevéhez annyi szenny, annyi undok piszkosság tapad, hogy bármely oldalról nyulnak hozzá, bűz támad, mely dögvészes lehelletével rombolást, pusztítást, halált idéz elő.

Ez alkalommal két parlamenti tagot, Herman

Ottót és Hoitsy Pált támadták meg gyanúsításokkal mert egykor Verhovay lapjával irodalmi összeköttetésben álltak.

Ebben nyilatkozik az átok, mely mindenkit kísér, aki egykor a korpa közé került. Herman Ottó és Hoitsy Pál két képviselőt, kik diszei a magyar parlamentnek, kiknek egész multjuk hosszú krónikája a fáradságos és becsületos munkának, Verhovayval egy lélekzettel említeni is sértést involvál az előbbiekre. Ezt a bántalmat megtorolni kellett, és ki csodálkozhatik, ha ingerültebbek voltak, ha egész lényük felázadt az alaptalan gyanúsítás hallatára? A nézőre kínos benyomást tett az egész ügy. Csak Verhovay örül neki vigyorogva, mint a gonoszság szelleme, melynek a veszekedés éltető eleme.

Meddig fogja még kizárólag ő képezni az összes parlamenti és egyéb botránnyok kutforrását? Szerdán adták ki a fenyítő törvényszéknek. A jövő héten talán már ki is fogják hallgatni és letartóztatni. Mert azok után, miket az ő pénzkezeléséről a fenyítő vizsgálat kiderített, lehetetlen letartóztatását el nem rendelni.

De vajjon elcsendesül-e a tömlöcz falai között? Vajjon az a szemtelenség, mely a sikkasztás bélyegével a homlokon néprubini szerepet játszik, nem fog-e a rabruhában is kidüllesztett mellel becsületére hivatkozni? Egyébiránt, hogy mit csinál azután, azt majd a közönség, a társadalom szabja meg, az a közönség, az a társadalom, mely ma igazságos ítéletet vár a törvényszéktől.

A községi életből.

Szentes, december 12. A nyugalom és csend, melyek már évek óta hitközségi életünknek jellemző tulajdonságai, az utolsó napokban egy mozgalomnak csinált helyet, melynek magasra menő hullámai annak általános és jelentékeny volta mellett tanuskodnak. Közvetlenül a választás előtt állunk és ez hitközségünk sajátságos viszonyai mellett elég fontos esemény. Ezen választás eredményétől függ, vajjon községünk továbbra is fogja követni azon irányt, melyet szakképzett és a közjót szem előtt tartó komoly férfiak inauguráltak és mely az elfogulatlanok támogatására számíthat, mert egyértelmű a természetes fejlődés rendes menetével és feltételezi a községi intézmények korszerű niveaura való emelését, valamint a fokozatos haladást a községi tevékenység minden terén. De ha községünk vezetése átmegy oly férfiak kezébe, kik az előjárói tisztben sinecurát látnak, elmaradhatatlan, hogy községünk ne sodortassék megint azon ösvényre, a melyen a rendtelenség és zilált viszonyok állandó kísérek és melynek végpontja a községi ügyek teljes hanyatlása.

Midőn hat évvel ezelőtt községünk az egyetértést és békét veszélyeztető papjától országos feltűnést keltett körülmények közt megszabadult, az ezen esemény szülte szakadás és az általános chaos közepette a község bizalma ifj. Lóvi Lipót felé fordult, kit a közvélemény mint azon férfit jelölt ki, kitől az alapjaiban megingatott, jövedelmének legnagyobb részétől elesett község újjászervezése várható. A derék férfi nem vonta magát ki a reá váró terhes köteleesség alól, hanem hihetetlen nehézségekkel küzdve, a legnagyobb odaadással szentelé magát a közügyeknek. Tapintatának csakhamar sikerült az ellentéteket kiegyenlíteni és így a szakadást megszüntetni és csak azután fogott a reorganizáció nehéz munkájához.

Lankadatlan buzgalommal törekedett ő azon végzél felé, mely szeme előtt lebegett és e buzgólkodás eredményeként birunk, ma egy községi szervezetet, mely rend és pontosság tekintetében semmi kívánni valót nem hagy hátra; egy megadótatási rendszert, mely kevésbé bonyolult és igazságos, községi

intézetek a kor magaslatán állanak; isteni tiszteletünkre, a vallásosabbak áhítatos érzelmeik megsértése nélkül, elég befolyást engedünk az idő követelményeinek — a mi pedig a földolgozó község pénzügyi viszonyai a lehető legrendezettebbek.

És a férfi, ki tehetsége és szorgalma által ezt aránylag rövid idő alatt létrehozta, most lemondani készül azon állásról, melylyel őt hitsorsosai bizalma megtisztelte.

Talán sikertül még a visszalépni készülő előljárót elhatározásáról lebeszélni; de bárhogy határozta el magát az érdemdús férfi, annyi tény, hogy nevét megörökítette e község történetében. — d.—t.

Magyar községi hirdetések.

N.-Kanizsa, decz. 13. Egyszer már felszóllaltam ez ügyben, melynek úgy hiszem minden magyar zsidó hitközségben visszhangra kellett volna találnia. E felszóllalásom oda irányult, hogy a hitközségi hirdetéseket ezentúl magyar és nem német lapokba tegyük közzé.

Jól tudom, hogy a német lapoknak községi hirdetésre való használása most csak azért divik, mert a zsidó községi hivatalnokok jobbra német lapok olvasásához vannak szoktatva, s így talán a hirdetmény eredménye megnehezítettnek, ha kizárólag magyar lapban jelenne meg.

Ez azonban nem elég indok arra, hogy tovább is folytattassék ama sajtósági eljárás, miszerint magyar hitközség németül hirdessen pályázatot községi állomásainak betöltésére.

Ha a zsidó hitközségek elszánnák magokat egyszer mindenkorra szakítani az eddigi szokással és ezentúl kizárólag magyar lapokban közzé tennék a pályázatokat, akkor a hitközségi funkcionáriusok is lassankint hozzá törődnének magyar lapokban keresni a hirdetéseket és így nem sokára helyre volna állítva az a viszony, mely most, megvallom, még egy kissé megnehezíti a kizárólag magyar hirdetést.

Nézzük a külföldet. Ott egy politikai napilapban sem fordulnak elő olynemű zsidó hitközségi hirdetések mint nálunk. Sem Németországban sem Angliában sem sehol máshol; még Ausztriában sem. Mindenütt a felekezeti lapok hasábjai közzé szorúlnak az efféle hirdetések, melyeknek máshol mint a felekezeti lapokban különben sincsen helyük. De menjünk tovább. Más felekezetek is szokták igénybe venni községi célokra az újságok hiédetési rovatát, de távolról sem a nagy politikai lapokét, hanem a saját felekezeti lapjaik hasábjait.

A „Protestáns lapok“ című hetilap, hctenkint egész sorát közli a községi és egyházi pályázatoknak. Sőt gyakran alapítanak külön felekezeti lapok csupán arra a célra, hogy az illető községi és egyházi állomásokat a politikai lapok nagy piacára dobni ne kelljen.

Nekünk magyar zsidóknak két magyar közlönyünk van, mely alkalmas a hirdetési célnak megfelelni. E két lap az Egyenlőség és az országos magyar izr. tanító egyesület „Értesítője“. Az Egyenlőség ejut az ország legtávolabb vidékeire, az „Értesítő“ pedig a magyar zsidó tanítók hivatalos organuma és mint ilyen szintén nagy elterjedésnek örvend. Azt hiszem a két lapban való hirdetés elégséges volna és célhoz vezető. Kiséreljük meg! kiszámíthatatlanok az előnyök, melyek ebből erednének.

D. B.

Olvasóinkhoz.

Lapunk jövő hó elején a harmadik évfolyamba lép. Egy hosszú esztendő mult el, mióta e lapot megalapítottuk, egy esztendő, tele fáradsággal, küzdelemmel, keserőséggel és csalódással.

Multunk a magyar zsidóság egy évi szenvedésének története; de története egyuttal lapunk férfias és bátor küzdelmének is.

Folytatni fogjuk a megkezdett munkát a szabadság és jogegyenlőség nagy elvei nevében, férfiasan és lankadatlan erővel.

A magyar zsidóságot már nagyobb viharok fenyegették, de az igazság mindig erősebb volt a lelketlen bujtogatásnál.

Felkérjük hitrokonainkat, hogy bennünket a nagy védelmi munkában tovább is támogassanak.

A sajtó hatalma a közönség pártfogásában rejlik; minél nagyobb egy lapnak olvasóköre, annál biztosabban számíthat azon célok elérésére, melyeket zászlójára tűzött.

A hitközségek és egyesekhez fordulunk egyaránt. Tegyük lehetővé, hogy lapunk minél szélesebb körökbe jusson el felvilágosítást adandó a magyar zsidóság valódi szelleme és hazafisága felől.

Az Egyenlőség mint magyar zsidófelekezeti lap kötelességének tartja a zsidó felekezet belügyi visszasságainak megszüntetésére közreműködni. Eddig kultamadások akadályozták meg bennünket minden törekvésünkben, mely a magyar zsidóság felekezeti autonómiájának kivívására vezetett volna. Kénytelenek voltunk ebbeli teendőinket jobb időre elhalasztani. Vajha ez idő nem sokára ránk virradna, hogy a béke munkáját mielőbb megkezdhessük!

Az »Egyenlőség« szerkesztősége.

*

Azon t, előfiz-tők számára, kiknek előfizetésük lejárt, lapunk mult heti számához posta utalványokat mellékel-ük. Kérjük a t, előfizetőket megrendeléseiket mielőbb megújítani, hogy a lap szétküldése iránt tájékozva legyünk.

Lapunk előfizetési ára:

egész évre	8	frt.
fél évre	4	»
negyed évre	2	»

Az előfizetési pénzek a kiadóhivatalba (V. Széchenyi-utca 10. sz.) küldendők.

A kiadóhivatal.

H I R E K.

— A Pesti Napló a házassági törvény bukásának, úgy látszik, annyira megörült, hogy esztét veszítette. Különbem nem eshetett volna meg, ez óvatos lapon, hogy a Függetlenség „vezércikkét“ kinyomatja a számba vehető lapok sorában. Nem tudjuk egyszerű tapintatlansága vagy antiszemita hajlamai vitték-e rá erre az otrombaságra, annyi azonban tény, hogy a közönség a P. N. ez eljárása felett méltán megbotránczott. Ha a P. Napló a történetek után még mindig respektálja a Függetlenséget, ám tegye; de ne sértse a Nemzet, a P. Lloyd és az Egyetértés szerkesztőségeit azzal, hogy a nevezett lapokkal a Függetlenséget egy hasádba állítja. Ha van joga egy képviselőnek megsértődni, mikor nevét Verhovay nével egy lélekzettel említik, akkor a sajtónak is legyen szabad protestálni ilyen összeállítás ellen, mert ami e tekintetben a Függetlenségre kitüntetés, az az említett lapokra nézve a legsúlyosabb meggyalázás. Mi a magyar sajtó tisztessége nevében protestálunk a P. Napló eljárása ellen, és ajánlunk neki valamivel több óvatosságot, hogy ha hitelét eljátszani nem akarja.

— Kecskemétről írják nekünk: Tekintetes szerkesztőség! Az e hó 19-én Vámos Béla és Vadnay Andor közt meg-

ejtendő választás kimenetele bizonytalan ugyan még, ámbár a liberalismus győzelme az antiszemitizmus ellen ma is már minden kétséget kizár. Ez ellentmondónak látszó állítás ugy magyarázandó, hogy az antiszemita agitáció egyik eszköze az, hogy jelöltjüket, mint „tisztán” függetlenségi pártit igyekeznek feltüntetni ott, hol az antiszemita eszmék hódítani nem tudnak. A kecskeméti zsidóság nyugodtan nézi az izgatást és méltó magatartást tanusít az egész választási mozgalom tartama alatt, habár a magatartás az észszerűség szempontjából abszolút helyeslést nem igényelhet. A zsidóság bizik a kerület hazafiságában és józanságában és e tántorithatatlan bizalmat az antiszemiták saját czéljaikra kizsákmányolják. Innen magyarázható az első balsiker is. Az antiszemiták szemérmét nem ismerő korteskedésével szemben, a zsidók összekulcsolt kezekkel bizodalmaskodnak. Vajha e bizalom indokoltnak bizonyulna!

— **A szempezi választás.** Szempezen (Pozsonymegyében) decz. 12. képviselőválasztás volt, mely alkalommal a szabadelpvűpárt jelöltje Andrásy Mihály ur ellen az antiszemita Ráth Ferencz 489 szótöbbséggel győzött. A »Nemzet« e hírt a következő sorokkal kíséri: A választás eredményét a fölléptetés hirtelenségével, a kormánypárti elemek — ellenpárti jelölt nem léte miatt való — tétlenségével magyarázzák. Távol van tőlünk, mint sok más esetben, ebben az elszigetelt jelenységben is túlzott veszedelmet látni. Figyelmeztetést azonban igen is látunk benne. Figyelmeztetést, hogy a társadalom liberális és conservatív elemei, melyeknek a felforgatás elemeivel szemben egy az érdekük, résen legyenek. Az antisemita sajtó szenvedélyes hangja, melynek veszélyességére a kormányelnök csak nemrég figyelmeztette a házat, szerfölött nehézzé teszi az ellene való küzdelmet; de a küzdelem nehézsége miatt nem szabad visszariadni attól. Nem kételkedünk, hogy e választás eredménye — kapcsolatban egy más, szintén most folyó választási küzdelem tanulságaival — intő példa lesz mindn párt vezető és higgadt elemeire, hogy e részben jobban teljesítsék a nép vezetése iránt való kötelezettségeiket, mint a pártok legtöbbje eddig teljesítette.

— **A t. eszlári ügy.** E hó 17-én fogja tárgyalni a kir. tábla Széll Farkas bíró előadása mellett. E hir kapcsán megemlítjük, hogy a vizsgálat vezetésével megbízott törvényszéki tisztviselők nagy aggodalmak közt várják a kir. tábla ítéletét, mert attól tartanak, hogy eljárásuk e forum előtt nem fog olyan enyhén megítéltetni mint az e. f. törvényszék által Nyiregyházán. A kir. tábla előtti tárgyalás két napot fog igénybe venni és csak harmadnap, azaz decz. 20. fog az ítélet kihirdettetni.

— **Eljegyzések:** Minkus Emma kisasszonyt Losoncziól eljegyezte Müller Lipót ur Salgótarjánból. Schönfeld Zsófi kisasszonyt B. Gyármathról eljegyezte Klein Károly ur Csehbrezöröl. Bittenstein Róza kisasszonyt Ujpestről eljegyezte Deutsch Antal ur Budapestről, Engelmann Róza kisasszonyt Gyöngyösről eljegyezte Reich Lajos ur Budapestről. Adler Mari kisasszonyt eljegyezte dr. Neuman Mór ur Galanitháról. Korn Róza kisasszonyt eljegyezte Neumann Simon ur Budapestről. Königsbaurum Katicza kisasszonyt eljegyezte Grün Mór ur Budapestről. Weiser Czezil kisasszonyt eljegyezte Bacher Armin ur L. Szt.-Miklósról. Neumann Francziska kisasszonyt Nyitráról eljegyezte Müller J. ur Galgócziól.

— **Esküvők:** Gorovy Miksa ur e hó 16-án tartja esküvőjét Zucker Paula kisasszonnyal Debreczenben. — Marczali Mór népiszkolai tanító e hó 25-én tartja esküvőjét Kohn Károlina kisasszonnyal Orosházán.

— **Egyenjogusítás nálunk és máshol.** E közelebb megjelendő munka szerzője Censorius kéri azon t. urakat, kik gyűjtő iveket elvállalni sziveskedtek, miszerint ezen iveket vagy neki, vagy e lapok kiadóhivatalának visszaküldjék, hogy a könyv kinyomatása iránt tájékozhasssa magát.

— **Szerencsétlenség.** Konstantinápoly egyik városrésze, melynek nagyobb részt zsidó lakossága volt, e héten nagy tüzvész által majdnem egészen elpusztult. A földönfutóvá lett lakosság nyomorának enyhítésére a Pester Loyd szerkesztősége gyűjtést rendezett, mely immár szép összeget eredményezett. Ajánljuk a P. Loyd nemes és emberbaráti buzgóságát t. olvasóink figyelmébe.

— **A szigetvári zsidóellenes lázadás ügyében** Kaposvárótt, e héten. Kálmáncsi fővádlott három évi fegyház büntetésre és hat évi hivatalvesztésre és polgári jogainak fel-

függesztésére, végre Fehér kilencz havi fegyházbüntetésére, melybe két havi kitöltött vizsgálati fogságba betudatik és három évi hivatalvesztésre és polgári jogainak felfüggesztésére ítéltettek. A többi vádlottak a lázadás vádja elől felmentettek, de Buzsák, Turbék és Komlanecz lopás büntette miatt két havi fogházra ítéltetnek, betudatván két havi vizsgálati fogságuk. Az első három vádlott az ítélet ellen felebbezést jelent be, a többiek megnyugosznak az ítéletbnn. A kir. ügyész az egész ítélet ellen; a védő pedig az utóbbi három vádlott érdekében n büntett minősítése ellen felebbez. Ezzel befejeztetett a budapesti delegált királyi törvényszék eljárása. A bizottság, a legszivesebb bucsuvétel után, a kaposvári törvényszék s a társasélet több előkelő tagja által az indóházig kikísértetve, a déli vonattal Bugapestre visszautazott.

Beküldetett.

— **Előfizetési felhívás a »Magyar Nemzetgazda«** hetilapra. Azt liusszük: nem szükséges hosszasan bizonyitgatni azt a létjogot, melyet egy nemzetgazdasági hetilap a napisajtó közegeinek versenyterén magának követelhet. A multak hibái megtanították rá, — s az okulás nem volt biábavaló — hogy abban az áramlatban, mely korunk minden tényezőjét hatalmába ejtette, hazánk gazdasági élete sem maradhat a régi: passiv; esőtől-napsugártól függő; leleményesebb népek uralma; jogosulatlan érdekek zsákmánya. E jobb köztudat kifolyása egy valóban magyar gazdasági politika követelése, a mi immár nem egyesek elrebbenő fohásza, de a közszükségérzet riadó szava. És ennek a nemzeti aspiraczióknak szakközölyne még nincs. Ezt a hézagot akarjuk betölteni. Vállalkozásunk nagy, feladatunk terhes, de célunk üdvös és jó ügyünk iránt hitünk erős. Törekvésünkben legjobb nevű nemzetgazdasági íróink fognak támogatni mint a »Magyar Nemzetgazda« rendes munkatársai. Mindezeknél fogva ajánljuk lapunkat a magyar olvasó közönség szives figyelmébe. A »Magyar Nemzetgazda« ujevntől kezdve fog megjelenni minden vasárnap, egy, szükség szerint több ivnyi tartalommal. Előfizetési árak: egy évre 10 frt, fél-évre 5 frt. Az előfizetés a »Magyar Nemzetgazda« kiadóhivatalához (Budapest, Sugárut 86.) czimezendő. Mende Bódog, a »Magyar Nemzetgazda« tulajdonosa és szerkesztője.

— **»Talpra Magyar«** czimmel jelent meg e napokban egy új politikai hetilap, Áldor Imre ismert íróársunk szerkesztése alatt. A lap mutatványszáma kitünően sikerült, ajánljuk az új lapot a közönség figyelmébe.

Szerkesztői üzenetek.

Sch. K. urnak Nagy-Körös. Előjegyeztük. Mihelyt a könyv megjelenik egy példányt beküldünk.

K. J. urnak Cs. Rendek. 1884 május elsején.

G. I. urnak Kismárton. Miután az említett sajtóhibák a czikk értelmét nem zavarták, a helyreigazítást, a hely szüke által is indokolva — elmaradhatónak véljük. A másik kívánalmát teljesítettük. A hiányzó évi számokat szivesen elküldjük, csak tessék megjelölni, mely számok azok. Az okmányokat e héten postára adjuk.

W. Manó urnak Budapest. Már egyszer közöltük. Kérjük más tárgyat tolla hegyére venni, hiszen tehetség ugy látszik, van elég.

R. M. urnak T.-Lök. Községi ügyekről! Csak községi ügyekről!

G. S. urnak Szeged. Megérkezett.

R. M. urnak Budapest. Sajnáljuk. E lapok szerkesztője ugyanakkor elutazott.

Hirdetéseket elfogad

november 1-jétől

kiadóhivatalunk

V., Széchenyi-utca 10. szám.

KERTÉSZ TÓDOR műparáruk tára

Budapest, Dorottya-utca. 1. szám.

**Karácsonyi ajándékok kiállításra megjelent új-
donások.** Praktikus új találmányok a háztartás, játék, és
készségfejlesztéshez. **1. fr. 100 ft.** Vadász- és
lovagornak készített díszlámpák. Új silk, satin virágdísz-
szal és **Allegor** bőrtől, közkedvelt **Renissans** szal-
ban, **cuivre** poszt és indus bronzszal, pompás érc dísz-
kannák és faldíszek 35-100 ft. Virág-szalok, madár-
kalitkák, teljes trójkézletek, thea-szalok, díszes a-bum-aszal-
kák, aquarium, vívtöltőszalok virágtartóval stb. Azas gyertya-
tartók párja 4-70 ft. Fali óra nikk 1 keretben 4.50. Lá-
mpák. Szép írópárpa 70 król 20 ft. berendezett utaslámpák
18-65 ft. Fiobert szoba csebl- és mardárus a 12-23 ft. Ká-
Kárpaprések, cassetek és bombonierek, Lady compagnon,
tolltoll, muksa-aszalok és nassalok, ke-ztyű-tartók, brocat-
torkák, illat-vánkosok és fiacornierek, finom Black-Notiz,
borkészletek, márvány gyümölcs-tálak, sofében világitó
gyufa-tartók 1.40-2 ft. **Régi kézzel-vezetők** 2-35 ft. Felszerelt
fiacornierek gyöngyhárban. Alíván-os albumok, giran-
dólok. Keletindiai és japán curiositások. Lukör-készletek
japán kaszkában 7, 10-12 ft. 1.50, 2.20, 4-5 forintig.
NB. **Club-korcsolyák** 1.50, 2.20, 4-5 forintig.
Hallfax 5 ft, nickell Hallfax 9 ft. Botiáklya esti korso-
lyázáshoz 1.70.

Mulattató tanulmányos játékok leányoknak
Az itt először ismételt **U. J.** játékokból egy választék összeállítását
5, 10, 15, 20 ft. Ugyazintombola nyertemé tárgyakból is.
U. J. Törhetlen mosdatató hajás babák in-
gecskéken 1.50-4.20 ft. Papát és
manát hívó babák 1.80-4 ft. Kisbél öltöztetett babák 30 kr.
5 ft. Nagyob- **U. J.** Disz és kizokirak és kofferak,
bak 1.20-20 ft. **U. J.** babával s öltözékek berendezve
9-10 ft. Mennyetes haba-ágyak 4-8 ft. Takarék-
tűzhelyek 60-6.50 ft. Czineret edények 1.75-3 fo-
rintig Porcellán asztali service 90-4.70 ft. Felszerelt
haba-mosdató vasból 3 ft. Rukaszobai járó óra 50 ft.
Pálczika rakás 1.30 Himnó-iskola 50-6 ft. Horgoló-
iskola 2.80 Kötő-iskola 2.50 Fonó-iskola 70-2 ft. Fecse-
kendő festészet 2.40-1.50 Filigránmunkák 3-6 ft. Kis
1.60 ft. Disz dobokból billentyűk 1-2.40
U. J. javított zené-**U. J.** 40-70 kr. Sívítő
kr. Léggömbök 30-4 kr. Catiscop 1.5-40 kr.
U. J. Concert s ajtarnomka cse getyivel
U. J. 1.50 Zenei do' oz 2.50, 21-65 ft. Fül-
Ostorok 15-11 ft. Lovak 70-6 85 ft.
Hatalovak 4.80-20 ft. Velociped 24 ft.
Bátányok 90-8 ft. Kocsik 20-6 ft.
Gépműves mozgó játékok 1.60-2.00 ft. 'orintig

**Kedélyes tréfas megjelölti tár-
gyak** és komikus alakú dobosok ajándékár-
gyak gyűjteménye.
Gyógyeset-üveg 60-90 kr. Elet-elixir 1.
Lesújtó szer 1. Pikáns pikánsok 8 kr. Aljak
kenőcs 70 kr. Pénzárca, hüskő s talatónomka
60 kr. 500 márkás dobos tréfaratonomka 1.
A kedvenc étel 1. Volegényi étel-szatógató
sip 1. Pomád-doboz 70 kr. P. noriama drasztikus
Képpel 70-1. Pikáns burót-szenczene 2.4
Mandala-szappan 60 kr. Szívuráczka kiugró
alakú 75 kr. Svéd gyufadoboz tréfas betéttel
25 kr. Doboz kiugró komikus alakú 40 kr. Köli-
Egyéves öntéses 90 kr. Virgács 40 kr. Köli-
váz-üveg tréfas betéttel 1.50 köze szivar 60-
2.40 ft. Borospalack 9-1.40 Utele boros-
pohár, ki nem itató 40-50 kr. Tányér eperrel,
csesnyével 1.20-2.60. Tojással, heringgel,
rákkal 1.80 Ugorka 60-1. Kóte 30-
1.20 ft. Alma 30-1.50 Narancs 80-1.20
Cáizrom, málna, burgonya, répa 30-1.20 Dnyne 1-
60-90 kr. Zsemle 30 kr. Hal 80-1.60 Rák 70 kr. Keztyű
bonboné 1.20 Kötés 1.30.

Tréfas vezető türelmifjátékok, könnyen előadható
varázsfjátékok a karácsony- és Szilvest-restekre.
Csillogó, ragyogó fényes karácsonyfa-díszek.
Karácsonyfa-dísz, vasból 2.50 Anyalok a karácsonyfa
tetejére 25, 35, 50 kr. 1.40 ft. Legbő agyalok mozgó
számokkal 40-2.25 ft. Tréfas mozgókomoly majom 35 ft.
Könnnyen felerősíthető csillogó gyertyatartók tucata 35, 45,
60, 72 kr. 1-1.40, 2-3 ft. Komikus fej, mint lampion
déb 1.50 Lampionok a fa hatású kivilágításához, tucatz
1-1.40 Dísz lampionok Rubin lampion 40 kr.
tucatz 75-1.80 ft. **U. J.** Stearnall töltött lam-
pionok 10 drb 1.20 Ragyogó arany és ezüst regegharmat
30 kr. Arany és **U. J.** Szilvestérványhajszál 2. kr. Dió-
ezüst hajszál 60 kr. **U. J.** aranyozó és ezüstöző füst 10 kr.
Arany, rubin és gyémánt ragyogó csillagok 25-1.
Gyémánt-csipek tucatz 4 kr. Gyémánt-lánc 1. Jég-csapok
tucatz 1-1.80 ft. Csillagzó lánc 1 doboz 3 méter 2.40-1.
Arany- és ezüst-fű tucatz 70-84 kr. Ragyogó madárfészkek
50-60 kr. Szines üveggyölyő lánc 50 kr. Uveg gyümölcsök
tucatz 70-80 kr. 1.80 ft. Ércdíszök tucatz 84 kr. Fényő-
Totalisatuz

U. J. Velocipedni utazás **U. J.** 2.50, 4.50, 6-
1.70. Roulletek stb.
U. J. Minden tárgyban a határozott ár ki van tüntetve, irásbeli megrendelésnekél vagy
kívánatra képes árjegyzék mellékeltek.

Batortom ezennel tiszteletteljesen közölni, hogy a Wert-
helm M. féle füzetelhelyiséget az „arany című” Karoly-
szarv, Karoly-kört átvettém, és valamint a Karoly-bazár-
nyra 17. sz. alatt letelező cipőüzletemet, szintén a „Párizsi
cipőbázár” címezeve fogom tovább vezetni. A bennem 18 év tá-
helyezett biza omért hálás köszönetemet kifejezve, kérem, azt írá-
nyomban továbbra is fenta tni, és én azon leszek, hogy azt
minden iránybani szolidaság által megérdemljem Tisztelettel

Schwarz József

Károlykörut, a Rosner-féle kővőház mellett

ajánlja a lazidagon föl-szerelt cipő gyári raktárat nagyban és
kicsinyben, saját készítménye által legjobb és legolcsóbb árúnak el-
ismertetett, alapított 1866. évben

Hölgységek számára.

Kommod cipők eberlastin vagy bőrből	1. --	1.20
Eberlastin vagy bőr kommod cipők sarokkal és csokorral	1.60	1.80
Eberlastin vagy bőr csatos cipők legelegánsabb csokorral	2.30	2.50
Eberlastin Regatta félrámástalppal legfin.	2.40	2.60
Zergébőr kettős talppal	2.50	2.80
Lakk gondolható legf. minőségű	2.80	3.
Eberl. kamásnik 16 cm. magas, selyemzuggal és félrámástalppal	3.30	3.50
Eberl. kamásnik 16 cm., magas, igen fin., gombokkal és csokorral	3.50	3.80
Eberl. kamásnik la kborítással félrámástalppal igen elegáns	3.50	3.80
Kid- (keztübbőr) kamásnik selyem czuggal	3.80	4.1
köröskörül lakkal bevonva legfin. minőségű	3.80	4.1
Zergo-, vagy chagrain bőrkamásnik kettős talppal	3.30	3.50

Urak számára.

Papucsok legf. bőrből	1.10	1.30
Commod cipők	1.20	1.40
Pinczér cipők czuggal mindkét oldalon	2.50	2.80
Regatta- cipők chagrain vagy zergébőrből	3.40	3.60
legf. borjúkid vagy szalonlakkból legjobb minőségű	4.1	4.30
Zergo- vagy Chagrainbőrcipők szegezve nagyon tartós	3.80	4.1
Czuzos cipők erős kettős talppal munkásoknak	3.60	3.80
Borjubőr (Wichsbőr) legjobb fajta	4.1	4.50
Borjúkid (keztübbőr) cipők legf. fajta	4.20	4.50
köröskörül lakkal bevonva nagyon finom	4.20	4.50

Minden fontuevezettek előálló varrott talppal párja 50 krral dragáb-
bak, továbbá nagy raktár leány-, fiu, és gyermekecipőkből a
legolcsóbb árúkon. Megbízások a vidékről utánvétellel pontosan és
teikifizeretlenen eszközöltetnek. Nem illők készséggel kicseréltetnek.
Képes árjegyzékek bérmentve.

Első budapesti butor-bazár

IV., Deák Ferencz-utca 7.

Ajánlja a t. közönségnek dusan felszerelt raktárat fa- és kár-
pitozott butorokban, szál-
loda-, iroda- és kiháza-
sitási berendezéseket.

Szabadalmazott gyer-
mekpólyázó szek-
rényeim fürdő-
készülékekkel 3
különbféle
alakban

valamint
gyermekbu-
torok mindig
kaphatók.

Tisztelettel
Az „első budapesti
butorbazár“ Budapesten

FRANKL B.

Butor-eladas nagyban és kicsinyben
Uj képes mintakönyv legujabb rajzokkal ára
frt 1.50. Eladása mindennemű butoranyagoknak
valamint bel- és külföldi fák ésourniereknek.

BÉCS 1883 LEGALKALMASABB FRANKFURT
ezüst érem 1-ső díj

ÜNNEPI AJÁNDÉK

Kiállításokon 9-szer kitüntetett gyönyörűen éneklő
valódi harzi

KANÁRI MADARAK

kaphatók Klein Ödönnél B.-Csabán.

Szétküldés a legmesszebb eső vidékre is az élve megérkezés
iránti jótállás mellett.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.